

Kjønn og lønn

Et eventuelt lønnsloft i offentlig sektor må målrettes gjennom lokale kollektive forhandlinger, mener Legeforeningen, som også ser positivt på at en tredel av foreldrepermisjonen forbeholdes far.

Likestillingskomisjonens utredning *Kjønn og lønn* (1) presenterer en bred gjennomgang av fakta og mulige årsaker til lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, både nasjonalt og internasjonalt. Det er et viktig og verdifullt grunnlagsdokument for å styrke arbeidet med likelønnsrettede tiltak, mener Legeforeningen.

Utredningen dokumenterer at lønnsforskjellene mellom menn og kvinner er betydelig redusert, men tempoet i utjevningen er gått ned etter hvert som forskjellene nå blir mindre. De bestående forskjellene er hovedsakelig betinget i at kvinner oftere velger å arbeide i offentlig sektor, der lønnsnivået – med unntak for ufaglærte – er lavere enn i privat sektor, særlig for arbeidstakere med lang utdanning.

Spørsmålet om likelønn er viktig, også innad i legegruppen. Tall fra Statistisk sentralbyrå i 2007 viser at det var en større reallønnsnedgang for kvinnelige leger enn for mannlige leger dette året (2). Lønnstall fra 2006 viser at kvinnelige leger tjener i gjennomsnitt 10 000 kroner mindre enn menn (3).

Fra å være et sterkt mannsdominert yrke, er kjønnsbalansen i legeyrket blitt radikalt endret de siste ti årene. Kvinner utgjør i dag flertallet av medisinstudentene, og det forventes at kvinnelige leger blir i flertall i Norge fra 2016. Det blir derfor ekstra viktig for Legeforeningen at man i samfunnet har et bevisst forhold til de parametre i arbeidslivet som medfører like lønnsutfordringer.

Foreldrepermisjon

Likelønnskomisjonen foreslår endringer i Folketrygdlovens kapittel 14 for å sikre at mødre og fedre deler likere på foreldrepermisjonen. Det er viktig å verne om den private autonomien, og det er uheldig hvis samfunnet i for stor grad legger opp til regler som begrenser den enkelte families valgmulighet, mener Legeforeningen, som samtidig ser at mer likedeling av omsorg og ansvar for barn og hjem er en viktig faktor i forhold til målet om likelønn mellom kjønnene. Foreningen ser positivt på utvalgets forslag om at en tredel av foreldrepermisjonen forbeholdes far, da det vil gjøre det enklere for fedre å få permisjon fra sin arbeidsgiver. En forutsetning for å kunne lovfeste en slik modell må være at far gis individuelle opptjeningsrettigheter, at foreldrepengene beregnes på bakgrunn av fars

lønn i fars permisjonstid, og at dagens tak for opptjening på 6 G fjernes for begge foreldrene. Legeforeningen støtter forslaget om en tariffestet rett til et gjennomsnittlig lønnstillegg som et minimum ved tilbakekomst til arbeidsplassen etter fravær grunnet foreldrepermisjon.

Lønn og forhandlingsystem

Selv om gjennomgangen av lønnsoppgjørene viser at det har vært oppmerksomhet på likelønn de siste ti år, og at kvinne-dominerte forhandlingsområder har fått sin del av lønnsveksten, har forhandlingsmodellen ikke maktet å endre relative lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

Historien viser at likelønnsfokus i sentrale oppgjør i offentlig sektor ikke har ført arbeidslivet helt til mål når det gjelder like lønn. Legeforeningen mener at urimelige lønnsforskjeller mellom kvinner og menn er en type utfordring som best lar seg løse på et lokalt nivå, gjennom lokal kollektiv lønnsdannelse. Foreningen vil derfor ta til orde for en større grad av lokal lønnsdannelse i offentlig sektor, også som et middel til å avhjelpe likelønnsutfordringer.

Flere kvinner til lederstillinger

Legeforeningen er positiv til et forslag om at regjeringen skal utforme et prosjekt med støtte til virksomheter og organisasjoner som gjennomfører tiltak for å heve kvinners kompetanse og motivasjon med sikte på å øke rekrutteringen av kvinner til lederstillinger. Foreningen støtter også forslaget om at initiativet skal komme fra bedriftene/ arbeidsgiverne, slik at dette eventuelt blir lokalt forankrede prosjekter. Legeforeningen har selv et prosjekt – «Frist meg inn i ledelse» – som er opptatt av å øke god rekruttering inn i ledelsesposisjoner.

Les hele høringsuttalelsen: www.legeforeningen.no/?id=145443

Hanne Gillebo-Blom

hanne.gillebo-blom@legeforeningen.no
Forhandlings- og helseettsavdelingen

Litteratur

1. Norges offentlige utredninger. Kjønn og lønn. Fakta, analyser og virkemidler for likelønn. NOU 2008: 2. Barne- og likestillingsdepartementet.
2. <http://www.ssb.no/lonnstasyk/tab-2008-03-13-02.html> [26.6. 2008]
3. <http://www.ssb.no/lonnstasyk/> [26.6. 2008]

Oppnevninger

Trygderettens legmedlemsutvalg

Bente Skipenes Østrem og Dag Brekke er oppnevnt som Legeforeningens representanter til Trygderettens legmedlemsutvalg for perioden 1.7. 2008–30.6. 2012.

Nasjonal nemnd for fastlegeordningen

Frode Øvrejord, Anne Hensrud, Lars Erik Halvorsen, Gunnar Ramstad, Magnhild Aanje og Karin Frydenberg, alle fra Allmennlegeforeningen (Af), Olaf Johan Hartmann, Lars Henning Larsen og Karin Wang-Homen fra Yngre legers forening (Ylf) samt Barbro Kvaal og Ole Johan Bakke fra Leger i samfunnsmedisinsk arbeid (LSA), er oppnevnt som medlemmer av nasjonal nemnd for fastlegeordningen for perioden 1.7. 2008 til 30.6. 2010. Advokat Nils J. Grytten og advokat Kjersti Patricia Amundsen er oppnevnt som ledere for samme periode.

Legeforeningens jubileumskomiteé

Rolf S. Kirschner, Marte Sophie Kvittum Tangen, Marit Tønder Rødland, Einar Vie Sundal, Anna Midelfart og Svein Aarseth er oppnevnt som jubileumskomiteé for Legeforeningens 125-årsjubileum i 2011. I tillegg er president, visepresident og generalsekretær oppnevnt som medlemmer av komiteen.

Allmennmedisin og psykisk helse

Gisle Roksund, Norsk forening for allmennmedisin (leder), Jan Emil Kristoffersen, Allmennlegeforeningen og Olav Østlund Eriksen, Norsk psykiatrisk forening er oppnevnt som medlemmer i et styringsråd for åtte prosjekter tilknyttet allmennlegetjeneste og psykisk helse innenfor allmennmedisin og psykisk helse. Styringsrådet er ansvarlig for beslutninger om igangsettelse av prosjektene, overordnet styring av disse og for rapportering til Helsedirektoratet.

Prosjekt EPJ Monitor

Norsk senter for elektronisk pasientjournal (NSEP) har invitert Legeforeningen til å delta i prosjektet EPJ Monitors referansegruppe. Prosjektet, som antas å ha en varighet på 3–5 år, skal kartlegge utbredelse, anvendelse og gevinster ved bruk av elektronisk pasientjournal (EPJ) i helsevesenet. Audun Fredriksen, Legeforeningens sekretariat, er oppnevnt som Legeforeningens representant i referansegruppen.

Sentralstyrefeferatene er tilgjengelig på: www.legeforeningen.no/?id=56803